

მასხარა

მიიღება ხელის მოწერა საპოლიტიკო-სალიტერატურო კარიკატურების იუმორისტულ ჟურნალ

„მასხარა“-ზე

ჟურნალი გამოვა კვირაში ერთხელ

წლიურათ უღირება—5 მან.; თვეურათ—40 კაპ.
 განცხადება პირველ გვერდზედ პეტრიტო ღირს—50 კაპ.
 უკანასკნელზედ—20 კაპ.

ადრესი: „თიფლისი, Редакция газеты „Масхара“.

№ 4. ეოველკვირეული კარიკატურებიანი გაზეთი. 1 ივლისი 1907 წ.

მეცნიერების ტაძარი.

ახანაურობა მიყვარდა,
 ბევრზე დახურვა ქულისა,
 გავლა—გამოვლა სოფელში—
 გადაკიდება ჩხუბისა.

(ხალხური).

I

ეს ყველამ ვიცით, ძველ დროში თავადთ
 ოქრო და ვერცხლი ქანდათ ულუფათ
 და მეფეთაგან ჯილდოთ იღებდენ
 ყმასა თუ მამულს მეტათ გულუხვით.
 მათთვის კანონი არ არსებობდა,—
 თვით იყვნენ მსაჯულ-მეკანონენი;
 მათ ხელში იყო გლეხკაცის ბედი,

მისი ასულნი და მისნი ძენი.
 თუ ისურვებენ, გლეხის ცოლშვილსა
 ქორ-მეძებრებზე, მწვერებზე სცელიდენ,
 ვაჟკაცთ ურემში აბამდენ ვით ხარს
 და ყმაწვილებს კი თათრებზე ჰყიდდენ.
 საბრალო გლეხიც, როგორც პირუტყვი,
 ბატონს უსიტყვით ემონებოდა,
 მისი ბრძანება—ბატონის რისხვა
 სიზმარშიაც კი ელანდებოდა.
 ამ დღეში იყო საწყალო გლეხი
 ბატონის ხელში შეკრულ-პოკვილი,—
 მუდამ ტყვეს, მარად ციხის ტუსაღსა
 არ ღირსებია მშვიდობის ძილი.
 მაგრამ ვერ შესძლო ესდენ ვაება,

მწარე ნაღველი მის გულს ქეჯნიდა—
 და ბოლოს მიხედა, რომ თვის მარჯვენით
 თავისუფლებას თვისთვინ შექმნიდა;
 მან გულს გაივლო უსამართლობას,
 რათაც დაუჯდეს, გაჰკლავებოდა—
 ან მოეპოვა თავისუფლება,
 ან მტერს გულდათ ზედ შეჰკლოძოდა.

—

შეირყა ბურჯი უსამართლობის,
 კილით კიდემდე გაისმა ჰეჰა
 და არ გასულა სულ დიდი ხანი
 თავისუფლების ხმამ დაიჰეჰა.
 მაგრამ ვაი ამ თავისუფლებას!
 ერთის მხრიდან თუ შეიქნა ხსნილი,

მეორე მხრიდან მუხრანს უკერძოდ, —
ახლა სხვას ყავდა ის შებორკილი.
თუმცა მოისპო გლეხის გაყიდვა,
მიწა კვლავ დარჩა ხორკმეტ თავდასა;
შეიქნა გლეხი კვლავ ვალდებული,
ბატონს აძლევდა ვადასახდას.
მოგესხენებათ ბატონის რისხვა, —
როს გლეხმა ცოტათ მოითქვა სული,
თავად-აზნაურთ შექნეს გოდება:
„დღეს, ხვალ ვიქნებით ჩვენ დალუპული!“
და მიუცვლდნენ თვითმპყრობელობას, —
დაუწყეს ლეკვებრ ხელფების ლოკვა,
რომ მომავალში არ დაკარგოდათ
გლეხის ოფლიდან მსუქანი ლუკმა.
ზოგმა გამართა ნადიმი, ლხინი,
მოიბატონა დიდი მთავრობა;
ზოგს ჯამუშოებით მოქონდა თავი
და მით გაიკრა დენარალობა.
თვალთ დაუბნელდათ, როს ნახეს გლეხის
შვილები სკოლას იარებიან,
შეფიქრიანდენ გულა—მშივრები
და ჯავრისგან ავით ხდებიან.
—როგორ? მე ჩემი ანიაში შვილი
ტუტის ბიჭთან ერთ სკაშზე დავსო?!
ჩემი ღირსება, ჩემი წოდება
წევ—თვითონვე არ დავფასო?...
ამას ვით დავსთმობ? ან ვით გაუძლო?
უნდა როგორმე ვიღონო რამე,
რომ ჩემი შვილი გლეხს დააშორონ,
ერთათ არ იყენენ არც დღე არც ღამე!..
გაუზიარეს გულა—მშივრებმა
ერთმანეთს თავის ქირი-ვარამი,
თვითმპყრობელობას ცრემლით შესთხოვე-
მიიღოს მთვან მონის სალაში | დენ—
და უმაღლესათ დართოს მათ ნება,
ვახსნან თავისთვის კერძო სკოლები,
შიგ არ შეუშვან გლეხის შვილები —
ტრალ—მუდრეგი, ტილიანები!..

II

დიდი ხანი არ გასულა,—
რომ გამოსცეს „პრიკაზია“
კეთილშობილთ დაიარსონ
საკუთარი ბიძანთა.

სულ არ გასულა მას შემდეგ ხანი
მეფემ წყალობა თვისი ინება
და საკუთარის გიმნაზიისა
თავად აზნაურთ დართო მან ნება.
კომიტეტები თუმცა უმტკიცებდენ,
რომ ამ გვარ წესით ბავშვებს გარყვნიან
მაგრამ პასუხათ მარტო ისმოდა:
„ჩვენ ვედავოგებს ესრე გვწადიან!..
თუმცა მშობლებიც მუხლ-მოღრეკილი
ცრემლით შესთხოვდენ შებრალებასა,
მაგრამ პესტალოცი—ვედავოგების
ვერ გადუხვიეს მტკიცე ნებასა.
ყოველ თვის ოცში,— (თქვენც არ მომიკე-
ოცი თუმანი ძრიელ კარგია! | დეთ!)
დღეში ორ საათს გავკეთებდენ?! —
მასწავლებლისთვის მძიმე ბარგია!..
ან ვით შეიძლებენ საბრალობელნი

დღეში ოთხ საათს სწავლის განგრძობას!
უმალვე ტენი გადუბრუნდებათ,
სულაც შესწყვეტენ მეცადინობას!..
ორი საათი? საკმაოსია!
დანარჩენ დროს კი იქიფებენ!
და მეტის მეტი დაქანცულები,—
ღამე მკვდარივით მოისვენებენ!..

ამგვართ შექმნეს მასწავლებლებმა
თავის თავისთვის ავტონომია
და კიდევ კარგი, რომ უფრო მეტი
მათ გონორარი არა სდამოია,—
თორემ თქვენს მტერსა,—თავად-აზნაურთ
ჩარხი უკულმა დაბრუნებოდა:
მათი ქარვასლა, ბანკი, მამული
სულ მასწავლებლებს მოუნდებოდა!..

ასეა—ვინც რომ დაკვირვებია
ავტონომისტთა ყოფა-ცხოვრებას;
რა საეჭვოა, რომ შეიძენენ
ამ გვარ ხრიკებით ურიცხვ ქანებას?!..

ეს, დიდებული ოქრო და ვერცხლო,
შენს მეტი ყველა დასაგმობია!
იმ კაცს რა უთხრა, ვინც არ ისურვოს,—
ამ ამბის შემდეგ ავტონომია?!..

ბზიკი.

ა ხ ა ლ ი ა მ ბ ე ბ ი .

ჩვენ ხელთ ჩავვიყარდა ერთი საყურად-
ღებო დახურული წერილი, რომლითაც
ავტორი ამ წერილისა ჰარველ მუშებზე
ილაშქრებს. განაღდა მეტი სილაჩრე და
სინდისის სილატაკე იქნება?! მოგვყავს
თვით წერილიც:

მაწყალებო სულაშვილე!

დღეს ფულ „იოხ“! როგორ არ მოგარ-
თმევთ... მაგრამ... თუ ვერ გაძლევთ
დღეს, ეს ტილიანი ქართველი მუშების
ბრალი... მომიტყვევთ... ვეცდები...
მისხილოვი.

ეს ვაუბატონი თუმცა გვართ რუსია,—
დღელით კი ქართველია... თუნდა ქირმაც
წაიღოს; მხოლოთ ტილიან ქართველი
მუშებიო... ეს კი მეტის მეტია! აი მუშების
უტოფარი გულშემატკივარი—თითო სა-
ჩვენებელი გვაში!... თავის ვალის გადუ-
ხელობას მათ აბრალებს! რადგანაც თავი-
სი უპირულობა უნდა რომ მათ მიაწეროს—
ბასრი.

როგორც გავიგეთ, ამ მოკლე ხან-
ში თბილისში უნდა დაარსდეს ახალი
პარტია, რომლის მიზანიც იქნება ყველა
ადგილობრივი პარტიის ლიდერები გა-
ქოროს.

ამგვარი ერთი უკვე დაარსდა. როგორც
გავიგეთ, ლიდერთა ქორის პარტიისა სა-
ხელ განთქმულ აკობიას ასახელებენ, წევ-
რებათ კი „ისირი“ რედაქცია და მრავალ

თეთრ მოსახვევიან დედაკაცებს. პირველ
კრებაზე, რომელიც იყო მის მარტს, ქო-
რის პარტიის წევრები დაესწრნენ. რო-
მელზედაც გამოიტანეს შემდეგი რეზოლი-
უცია: „ყველა ქორის პარტიის წევრებს
ევალებათ, ყველა ოხუნჯ ხალხს თვალ
ყური ადვენონ,— კოქლს, ქაჩალს, ელამს,
ჩოფურს, მუნჯს, ყრუს, დიდ ცხვირას,
პაქოს და ქორის ქარცეხელში გაატარონ.
ქალაქში ხმა გავრცელდა ვითომ ეს
ამბავი ზოგიერთებს გაეგოს და უკვე
მიეღოს ზომები. როგორც აზობენ,
ყველა უბანში „მშვიდობი“ გაუძლიერებიათ
ამ ახალ ქორის პარტიის ასალავმავათ.
მგონი აკობიასაც დაეძებენ.

„ს ო ს ი კ ო ს“ ნ ა ნ ა .

იენანა, სოსიკოქა,
ვარდო ნანინაო!
ეგეთი მწარე ნაღველი
გულს ვინ მოგვიანაო!

უწინ იყავ პატრიოტი,
ესლა სულ სხვა ხარო;
ვერ გავიგო ჯერ ქვეყანამ,
რომ „ესერი“ ხარო“

ის ოხერი „ახალშენი“
შენ ქირათ გაჩნდაო—
სულ იმის ლანძღვას შესწირე—
რაც რამ გაგაჩნდაო.

გავთვებში თუ პირადათ
მუდამ მას ლანძღავო,
მაგრამ ყურს არ ვინ არ გიგდებს—
ცრუბენტელა ხარო.

ორმოცი კაცის არჩეულს
კომისიას ჰგმობო:
„რადგან მე იქ არ ვიყავი—
უქანონით ვცნობო!“

კამეტი კაცის არჩეულს
გონიერთათ ესთვლიო;
რადგან მე იქ ვბრძანდებოდი,
წესიც ეს არიო“.

ჩემო კარგო, სოსიკო-ჯან,
ცრუ მებრძოლი ხარო,
ფარული კენჭი ყრის ღროს კი,
გამურული ხარო!

სოსიკოქა, იენანა,
ვარდო ნანინაო!
ყველა თვალში შენ ხორკმეტი
და ეკალი ხარო.

ცრუბენტელა, სოსიკოქა,
ჯერ ეს იკმარეო;
შემდეგისთვის სხვა იქნება,
მამ გაიხარეო!

ბათუმის რამე-რუმი.

დასრულდა **ბ.თუმის** ქალ. თავის არჩევნები. „**უპრავისტებმა**“ წამოაყენეს ალ. დგ—ძის კანდიდატურა, (სოც. დემოკრატია) ხოლო სხვა მემარცხენებმა წამოაყენეს გენერალი კვიციანი, როგორც კარგი ორგანიზატორი წმინდა წყლის „**კაცუნებისა**...“ მაგრამ, ჰოი საკვირველებავ! მიუხედავად იმისა, რომ ხმონების უმრავლესობა „**უპრავისტებისაგან**“ და მის ძმა ქართველებისაგან შესდგებოდა, მათ მიერვე წამოყენებული კანდიდატი ალ. დგ—ძე მინც სასტიკად გააშავეს და არჩეულ იქნა თავ. ანდრონიკოვი ქალ.თავად, გ. ყურული წვერათ; მათ მესაიდუმლოეთ კი მესხი. გენ. კვიციანიყი ყუთის დაღმაზე უარი განაცხადა, რადგან ორგანიზაციების მოწყობისაგან თურმე დრო არა რჩება. სომხების სიხარულს სახლგარი არა აქვს, რომ უპრავეში ისევე ქართველები დარჩნენ და ამიტომ $\frac{1}{10}$ იენისის სომხის ეკლესიაში სამადლობელი პარაკლისი ვადაიხადეს, სადაც სწირა ხუდადოვმა, რომელსაც მთავარ დიაკვნად აკინიანცი ჰყავდა....

◆ დღეს 50 დეკემბერს ბოქაული ჩიკვაძე მივიდა კომუნდანტის ბინაზე. სასტიკი ობისკი დაკრა, სადაც აღმოაჩინა მრავალი არა ლეგალური ლიტერატურა და ფურცლები პურიშკევიჩის ხელ-მოწერილი. ბ. ჩიკვაძემ კომუნდატი ციხეში გაგზანა ბოქ. ჯაფარიძისა და 100 გოროდოვების თანახლებით ჯარში მენეჯერების გავრცელებისათვის. გაიგეს თუ არა ადგილობრივმა ანარხისტ-კომუნისტებმა ეს ამბავი, რიცხვით 2 $\frac{1}{2}$ კაცი დაუხვდა წინ და ტუსალი ძალით გაანთავისუფლეს და გააპარეს. დროებით კომუნდატობა-კი მღვდელს ჩიკვაძეს ჩააბარეს. სწარმოებს სასტიკი ძიება...

◆ როგორც სტატისტიკურ ცნობებიდან აღმოჩნდა, ამ ყამად ბათუმში 301- $\frac{1}{2}$ სტუდენტია. თურმე იმოდენა ენერგია გამოუჩენიათ, რომ ბულვარის და პადლეების საქმე ძრიელ კარგათ წაუყვანიათ. ამ დღეებში აღექსანდრეს ბალში ლექციის წაითხვას აპირებენ შემდგომისათვის: ქაღა ოასხში და ქაღა ბაღში....

◆ ბათუმის მაღალ საზოგადოების „**დაშემა**“ ნამეტანის ქველმოქმედებისაგან ავად გამხდარან და ამიტომ ბათუმში საქველმოქმედო საქმეში ცუდათ მიდიან. ეგელაზედ მეტად იტანჯება შრომისაგან ნერვების აშლით ცნობილი „**უქველმოქმედო-ქველმოქმედი**“, ნებსით და უნებლიეთ, სიტყვით და არა საქმით ქნიათ—ვასი. ისე დასუსტებულია, ისე დაუ-

ძლურებულია, რომ თაყვანის მცემლებს ხელს ძლივს აწვდის თურმე სამთხვევათ. ამიტომაც ყოველგვარ ქველმოქმედებაზე საყოველთაოთ უარს აცხადებს...

◆ ხელდა აქარაში დაარსებული თათართა რევოლუციონური „**დიდი ჯგუფი**“ ჯემალბეგის მეთაურობით. ასეთივე ტიპის ჯგუფს აარსებს ბათუმში რევგე-შაშიკოლი. მათი პრაგარამი 1 მუხლი შეიცავს რეაქციონურ მუშების აკლებას და ბათუმშიდან გაძევებას.

ამ დღად საქმეში დახმარებას და იარაღის მიწოდებას პირდებიან.

ფუტბარი.

ნ ა ძ ი რ ა ლ ე მ ბ ს .

არ მომხდარა არასოდეს, რაც დღეს ხდება ჩვენს მწერლებში,—**ჯაშუშებთან** მონათლავენ მწერლებიდან ორ-სამს დღეში!

ზოგს „**შინტაყისტ**“ ეძახიან, პროვოკატორს, იუდასა და ამ რიგად იმდაბლებენ მკითხველებთან თავის თავსა.

ვინ არ იცის, რომ „**მიმინო**“, ან „**ეშმაკი**“, ან ილიკო,— არასოდეს არ იქნება ხალხის მტერი და არც იყო?!

მაგრამ ქვეყნის ნაძირლობა, არ გაქვსთ რიდი არც სირცხვილი და ამ გვარი თქვენი ქტევა,— ქორით არის შეთიხნილი!

კრიჭა.

ჩინი ღროის მოლა მასრაინა

ქალაქის ერთ-ერთ კუთხეში სცხოვრობდა ერთი ხელოსანი—მისა ქართაშოვი (დღესაც ცოცხალია). მისას ერთ ქარხანაში „**პასპორტი**“ მოსთხოვეს. მისამ გაიკვირა და უთხრა: მე თითონ აქ არა ვარ, მიხეილ ქართაშოვი? პასპორტი რაღათ გინდათ? **Щель Авлабарь мне знать! Хотите спросить!**—**ვაუპარუსკა** ბოლოს მისამ.

მისა ხელობით საპოეჩია და როდესაც თავისთვის საკუთარი სახელოსნო ჰქონდა ვალეხული ცალ ფეზე ერთნაირი ფეხსაცმელი ეცა და მეორეზე სულ სხვანაირი. როდესაც მუშტარი შევიდოდა ფეხსაცმელების „**ზაკახის**“ მისაცემად, მისა ორივე ფეხს წაუშვებდა, ორთავეზე მიუთითებდა და ჰკითხავდა: „**ამნაირი შეგიკერო, თუ ამნაირი**“!...

მისას ცოლი უნდოდა შეერთო ჭ მღვდლი-საგან ჯვარის წერის მოწმობა დასკირდა-წავიდა თავის ტერტერასთან, რომელსაც მეტ სახელად „**ხიხუას**“ ეძახდნენ და ასე მიმართა:

—**მამაო, შენ „ხიხუა“ მე „მიხუა“!** ახლო მეგობრები ვყოფილვართ და მამ მოწმობაც მომეცეო.

ტერტერა, თუმც კოტა არ იყოს გაბრაზდა და შეხტა-შემოტრიალდა, მაგრამ ბოლოს მოწმობა მიიწე მისკა მეგობარ მიხუას.

ერთ კვირა დღეს მისას ცოლი ჩააცვიდა: —**კაცო, რატომ არაფერს ფიქრობო?!** მისამ ხმა არ გასცა.

ორშაბათ დილით ადგა მისა, დაჯდა ერთ ალაგას და დაფიქრა.

ცოლმა უყურა, უყურა, შემდეგ მივარდა, გაჯავრებით მკლავი დასწია და უთხრა:

კაცო, რასა ფიქრობ, ადგი მალე და წადი სამუშაოზე!

მისამ გაჯავრებითვე შეუტია ცოლს: —**შენ არ მითხარი, რატომ არასა ფიქრობო?** მეც ვხივარ და ვფიქრობ რაღა!.. და ცოლის გამოჯავრებულმა ერთი სამუშაო მაა დღე დაკარგა.

როდესაც მისა ფეხსაცმელების ქარხანაში მუშაობდა, სხვებთან ერთად მასაც საქმე გაუქირა ფეხსაცმელების ძირებზე შპილის დამკვერლობა ერთმა ხელოსანმა, რომელიც მხოლოდ იმას დაუჯავდა შპილკას, ვინც პილატეს ცრემლს ვადა-აკერევენებდა.

მისა მოთმინებიდან გამოვიდა. ერთხელ, როდესაც მეშპილკემ მისა უკან გამოაბრუნა და ორ წყვილ ფეხსაცმელზე შპილკა არ დაურტა, მისამ ხმა ამოუღებლივ ორივე წყვილი იღლიაში ამოიღო და ხაზინის კანტორისაკენ გააწია.

—**რა გინდა, მისა?** შეეითხა ხაზინი. —**თუ შეიძლება, ხაზინ, ამ ფეხსაცმელზე შპილკა დამიკარ!**

ხაზინი გაოცდა დი ჰკითხა; „**შენ ხომ ჰკუთაზე თხლათ არა ხარ?**“

—**ჰკუთაზე თხლათ კი არ ვახლავარ, მაგრამ მამ რა ექნა, ხაზინ, უღვიწოთ შპილკას არ მირტყამენ და განა იმდენს რას მძღვეთ, რომ ცოლ-შვილიც ვაცხოვრო და მეშპილკეც დღენით გავაძლო.** მახლობელ შაფასს ხაზინმა მოქრთავე ხელოსანი დაითხოვა.

დათხოვნილი დამუქრა მისას.

—**დამაცადე, მე შენ რა საქმე დავაპროთ!**..

—**მე არც დავაცადე და შესაფერი სა-**

ქმეც დაგმართე! მიბრძანდი და საცა შენი დაიკვეხო, იქ—ჩემიც არ დაივიწყო! მიაძახა მიხამ.

მიხას უნდოდა ქარხანაში თავისთან ერთად დაზღაზე თავის 13 წლის შვილიც ემუშავებინა, მაგრამ ქარხნის გამგე ნებას არ აძლევდა.

მიხამ ჩხუბი აუტეხა გამგეს და დაეინებით მოითხოვდა თავისას.

რათ გინდა, რომ შენი შვილი შემოიყვანო? ჰკითხა გაჯავრებულმა გამგემ.

— შენი შემტყვერალი იქნება. გული მიმდის, მაშ გვერდით არ უნდა მყადდეს ჩემი შვილი მიხანს, რომ წყალი დამალევინოს?!

სიტყვა მოუჭრა მიხომ. და ამ გვარათ თავისი 13 წლის შვილიც მიადებინა მიხომ.

მიხა მთვრალი მივიდა სახლში. მისვლისთანავე ცოლმა უსაყვედურა:

— გიხდება, აგრე რომ მოდიხარ?!

მიხამ ტანისამოსზე დაიხედა.

— განა რა მაცვია, რომ მომიხდეს: დაგლეჯილი ახალუხი, წაქეცილი ძველი ჩუსტები და ეს ჭუჭყიანი „შლაპკა“!

— მე მაგას კი არ გეტუბნები, რისთვის დამთვრალხარ, რითვის გამობრუტულხარ შეთქი?

— ჰოდა წელანვე აგრე მეტყოდი, შე დალოცვილი შვილო, მიუგო ცოლს მიხომ.

ერთ შაბათს ჯამაგირების მიღებაზე მიხამ დაიგვიანა და გამგემ ჯამაგირი აღარ მისცა. მიხა ბევრს ეხვეწა გამგეს მავრამ ამაოთ.

კვირა დღეს სადღესასწაულოთ გამოეწყო მიხა და მისი განკარგულებით ცოლ-შვილიც ასევე გამოეწყო.

— კაცო, სად მიგყვევართ, შეეკითხა მიხას ცოლი.

მიხამ უბრძანა უსიტყვოდ გაჰყოლოდა და მიადგნენ გამგის სახლს.

მოსამსახურემ ჰკითხა: ვინა ხარო?

— გამგეს გადაეცი, რომ მიხაილ ქართაშოვი მობრძანდათქო; — დინჯად მიუგო მიხამ.

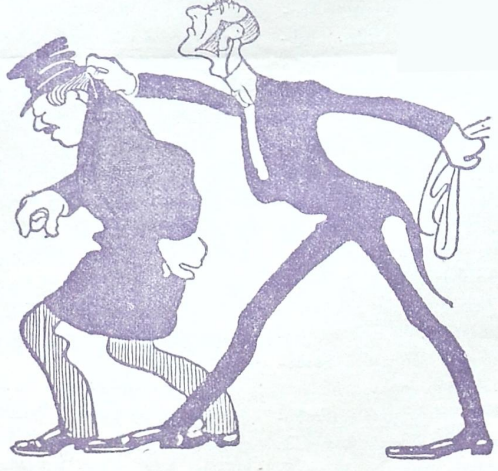
— რა გინდა, მიხომ? შეეკითხა კარზე გამოსული გამგე.

— სტუმრად გეწვიე ჩემი ცოლ-შვილით ერთი კვირით, ან ამ კვირია შემინახე, ანდა ჩემი ჯამაგირი მომეცი. გამგემ იცოდა მიხოს ახირებული ხასიათი და იძულებული იყო თავისი ხედარი მიეტა.

ს—ო.

რას გამობრუტულხარ და ფეხზე დგომის თავი აღარა გაქვს? — რასა, ჩემო კარგო და ამიტომ გადაუკარ, რომ შესაძე დუმისთვის მე ან აიანჩაინ!

ლაქია: აქ სახემწიფო ღუმე ხომ არა გგონია, რომ ვირიფთა ყვირი?

ჰ რ ო შ ი ნ ს ი ა .

სადგური ტატლუ. სადგური ტატლუს „დაროენი მასტერის“ ა. ტყემალაძის რაპორტი;

За № 400,0000 мая 14-го дня. Господину начальнику Юсубъ-Ханъ Мамедбеку на ст. Акстафа со стан. Татлу.

„ბ—ნო ნაჩალნიკო! ვფიცავ ყოვლის შემძლებელ ღმერთებს; მამას, ძეს და სული-წმიდას, რომ ჩემ მუშებს დღეში 12 საათზე მეტს არ ვაშუშავებდებ; ნარდ საშუ-შევარზე ათ შაბაზე მეტს არ ვაცვლევებდებ; ათი „ლიშნი“ კაცის მეტი არა მყავდეს; მუშის მიღებაზედ თითო თავი შაქრის მეტს არ ვღებულობდებ და ოცჯერ მეტს დედას არ ვაგინებდებ. ამიტომ ვსთხოვ თქვენ მაღალ-კეთილშობილებას

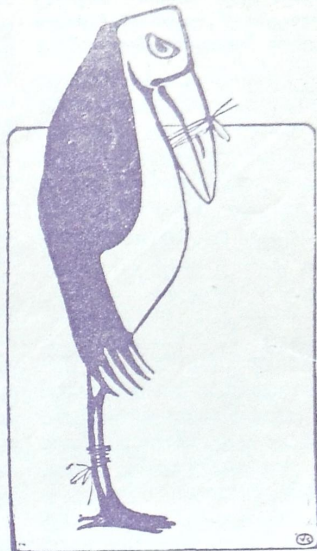
მიშვამდგომლოს, სადაც ჯერ არს, რათა ნო მანეთზე ერთი ხუთი მანეთი მიინც მომიმატონ.

თქვენი ყურ-მოკრილი მონა-მოჩილი ა. ტყემალაძე.

P. S. ამასთან უაღვი-ლოთ არა ვსთვლი მოგა-ხსენათ, რომ როცა თბი-ლისში ან აქსტაფაში წა-ვალ ხოლმე, „აკალოდ-კას“ ჩემ ცოლს უტოვებ, რომელიც თავის მინდო-ბილობას პირ-ნათლად ას-რულებს. ძაან მადლობე-ლი ვიქნები, თუ მასაც ცო-ტა რამეს დაუნიშნავთ. მე რომ თქვენი და დღევანდე-ლი წესწყობილების ერთ-გული მსახური ვარ, ამას იქიდან დარწმუნდებით, რომ მისწულ-დისწული კრამოლნიკობის გულის-თვის სახლიდან ვაგყარე.

გაჟავდას!.. მაგრამ ვაი ამ გაჟავებას! ჩემი ამე-დები ჩაიდუღდის წყაღმა წაიღო!

მეუბნებიან, აჭაიჭაიკო, მაგრამ ჩემ ნასკარტს რომ ვლატე აძეკვ, ამას ეა ლარ უუურებენ. ესენდ შენა ბეჭკვლითა სატყევის თავსუფუფუა!!!

პატარა ცაში. აქ საშინელი კატას-ტროფა დატრიალდა: ამას წინეთ ცნობი-ლი ფილიპე მე—ძე ჯორით იერუსალიმს მიემგზავრებოდა, მაგრამ მისდა საუბედუ-როდ გზაში ჩაეძინა და ჯორიდან ბარ-ტული გასტვია. ეს ამბავი დღემშით აც-ნობებს თბილისში ცნობილ ლიტერატორ იან ნ—ძეს, რომელიც როგორც გავიგეთ, სიხარულისაგან სულ მალაყებს ვადაღის.

აქვე ამას წინათ ქუჩაში ბორჯომის „ფეიამ“ პრანქიობის დროს ფეხი საშინ-ლოთ იღრძო და ერთი ვაი უშველეველი შეიქნა. მაშინვე დებეშები აფორინეს პეტერ-ბურგსა და თბილისში და, რაც კი გამო-ჩენილი „კოსტოპრავეზია“, ყველამ აქ მოიყარა თავი. ბიულეტენს შეგმდევ გაც-ნობებთ. ჯერჯერობით ავითმყოფის მდგო-მარეობა სერიოზულია... **შრაშანი.**

ბოგბას ჩივილი.

უბედურ ვარსკვლავს რომ იტყვიან ნამ-დილოთ იმ ვარსკვლავზე ცყოფილვარ გაჩენილი მე უბედური და შავ-წყალ წა-ღებული. ვაი, საწყალო გოგია კჷურტა-ძევ! საითაც გვიქეცი, იქით წევიქეციო! სადაც გადავდი ფეხი მე უბედურამ ყვე-ღან რატხა ქაჯს და ეშმაქს ვადავყარე-რაზე გამაჩინა იმ დალოცვილმა ღმერთმა თუ კი ერთს ვერ მოვისვენებდი?! მწყე-რის არ იყოს—ერთი გამოვლადე სიამოვ-ნება და ისიც უხამ და ნაღველივით გა-მომადინეს ცხვირში. რავე შაქარივით მომავონდებო იგი დროი, გურიაში რომ თავისუფლება იყო. მთელი ქვეყანა ჩვენი იყო მაშინ, რაც გვენდოდა იმას ვშო-ბლით. მასოსგ ჩვენ სოფელ კუნცხი-თში ორშაბათ დილით პრისტავი და მამასახლის-მწერალი რომ ვიფრინეთ! სი-ცილით მოგვკედები რომ გამახსენდებო, რავე ძუნძულ-ძუნძულით გეიქვენ სოფლიდან. ჩვენ თვითონ ვიყავით პრისტავი და მა-მასახლის-მწერალიც. ვაგმართავდით მი-ტინგს და რაც გვინდოდა იმას ვლაპა-რაკობდით. ავდგებოდი დილას ადრე და ვადუეკიონებდი ივანიკს—მიტინგზე წა-მოდდი მეთქი. შევიყრილით თავს და ერთი!

რა გინდა რომ არ ვლაპარაკობდით. მა-რა ვაი ჩემ დღეს! ჩვენ ბედნიერებას უტებათ მოელო ბოლო, გვეჩხედეთ და ერთ დღეს ჩვენ კუნცხივითშიც ხმაი გა-ვარდა ოზურგეთში „რეკაცია“ შემო-ვარდნილა და არიქა უშველეთ თვარა აქეთაც მოვარო. გამოვირდა რა „რეკა-ციაა“? რა ჯანდაბაა? ბიუკო, დინცხა „რე-კაციაა“ რავე შოუშინდები მეთქი. ყველა ტყისკენ გეიქვა, თუ რამე ხაბაკი ქონ-დათ ყველამ ვაზიდა ტყეში. მე გვეიქიმე ჩემ ფაცხაში, ვეიყუდე გულზე ჩემი მა-ქახელა და ვუღარაჯებ, აბა რაცხა „რე-კაციაა“ მოვირდეს ერთი ენახო მეთქი. ბევრი მეხვეწენ მეზობლები—ნუ ვადა-რეულხარ წამოდი „რეკაციას“ შენ ვერ მოერევიო, ოზურგეთი სულ თლათ გა-დუწვავენ დაუნგრევიათო, მარა არ დე-ვიჯერე, ვიფიქრე, რომ რაცხა „რეკა-ციაა“ დათვებ უმფროსი ნადირი ხომ არ იქნება? რავე შეიძლება რომ ტყეის არ დაყვებს მეთქი! ჩემი მოკლული დათვი ოცი ფუთი გამოვიდა და „რეკაციაა“ რა-ვე იქნება უმფროსი მეთქი. დავეკეი ფაცხაში და ველი, კვირა საღამოს, შუა ღამე იქნებოდა, ის იყო მიმეღულა, რომ გვარდა თოფი, წამოვტი ზეზე მეგონა ვინცხა სხვამ ესროლა „რეკაციას“ და

ვქამე სირცხვილი მეთქი. გამოვარიღ ვა-რეთ. დღეა რა ნახა ჩემმა თვალგემმა. მთელი სოფელი ვადანათებული იყო. სახლებს ბრიალი ვაქონდა. სინათლეზე დევიანებ ჩოხიანები. თოფებს ისვრიდენ და კიყინით მობობდენ ჩემსკენ. გამი-კვირდა ბიუკო ავი რაფერი „რეკაციაა“ ყოფილა მეთქი. მე ერთი მეგონა და ბევრი ყოფილა მეთქი. ისევ ათეს უშვე-ლე გოგიელავ, თვარა შენ მაგენს ვერა-ფერს უხამ მეთქი—უთხარი ჩემ თავს და ვკურცხლე. სილაჩრე რომ არ შევიშნათ ერთი ორი კი ვავისროლე ჩემი მაქახე-ლა, ვშვლიზე თავი ტყეში და გვეიქეცი. ჩემი თოფის ხმაზე ყველა ჩემსკენ გამე-იქვენ და მომყოლეს თოფები, მარა აბა რას დამინახავდენ ტყეში. ვევი ერთ კორტოხზე და ვადმევიხდე. რა დენახა ჩემმა თვალგემმა? ჩემი საწყალი ფაცხა სანთელივით აენთათ და ვარშეშო ბუქ-ნას ვადალიდენ; გამოიტანეს ჩემი ახალი შეკერილი ჩოხა და ორი ჩოხიანი აქეთ-იქით ეწიწებოდა,—არა მე წევილებ არა მყო. სისხლი ევლში მომივიდა, მარა რას ვიხამდი. ვიკბინე ენაზე და გოვდე-ქი გზას. ერთ დიდ მუხის ძირში ჩავბარებ ჩემი მაქახელა, წეერამიენ და ჩვევდი სტანციაზე. ვადაწვევტე ერხანს თფი-

ვის აფარებენ ხელს ძალათ მაცხონგ ფედერალისტები. — „ციხის მერცხალი და „ერთი მედიატორთაგანი“?

ვისწრაფვი გავაცნო „ისარასც“ და სა-ზოგადოებასაც, თუ ვინ ბრძანდება ის „უხნეო“ პირი, რომლის ვეკილთაც გამოიდან „ციხის მერცხალი“, და ერთი „მედიატორე“ „ისარას“ № 118, 124 და 126-ში. ვინაიდან გახეთქებში დუშეთის კორესპოდენციები მხოლოდ და მხოლოდ ყოველთვის ეხებოდა იქაურ ჯაშუშ მღვდელს დიმიტრი მეტრეველს, ამიტომაც ჩვენ სრული უფლება გვაქვს, ვიფიქროთ, რომ ეს „უხნეო“ პირი სწორედ მეტრეველია და არა სხვა ვინმე.

ვინ აუო მეტრეველია და რას წარმოადგენს დღეს ას, რომელსაც ასე თავგამოდებით იცავენ ვაბტარონი ფედერალისტები? მაშ გავიხსოვოთ ახლოს ეს თანამედროვე „შურალიკ სილაშისა!

დიმიტრი მეტრეველი ბევრგზებიდანვე გათქმული იყო ჯაშუშობით და ამხანაგების დაბეზღებით. საპატიო ადგილი ექირა სემინარიის რექტორ-ინსპექტორთან და მახეზლარა მოწვევების მოყვარულ მასწავლებლებთან, რასაც დამტკიცებენ მისი ნაამხანაგები (რასაკვირველია „ПО СКАМЬИ“ И „К.ЛАСИ“ და არა ჯაშუშობაში).

1877 წელში ის აკურთხეს მღვდლათ და გაგზავნეს სოფ. ჩირაკში, დუშეთის

მარხისა, მისი ცოლის სოფელში. აქ მან დიდი დეაწლი და შრომა დასდო ხალხს: სამი წლის განმავლობაში მის სამრევლოში 74 თუ 78 (თვითონ უფრო კარგათ ეს-სომება). ბავშვი ვადაიცვალა მოუნათლავი და უზიარებელი, რადგანაც მეტრეველს არ სცალოდა მრევლისთვის, (ალბად „დანოსება“ სწერდა სამიკიტნებში) მისი ცოლი-მელანია ასრულებდა მის მოვალეობას—მღვდელ- მოქმედებას დი ხან და ხან ის ნათლავდა მომავლად ბავშვებს, *) აი სწორედ ამან აიძულა მისი ცოლის ნათესავები, რომ ეჩვილათ მეტრეველისთვის და „არხიერისკი ეესტი“ მოებათ. ეს ერთი!.. 1880 წელში ჩირიკიდან ის გადაიყვანეს სოფ. ბულაჩაურში, აქ მან გაითქვა სახელი ამ გვარივე სახიზრობით. მრევლი იძულებული შეიქნა ორი წლის თავზედ მეტრეველისთვის „ენციკლოპედირი ეესტი“ გამოებათ. ესეც ორი!..

1882 წელს ბულაჩაურიდან „ეესტი“ მომპული გადავიდა საფარის მონასტერში, სადაც მან დიდი სტრატეგიული ნიჭი გამოიჩინა ეტნოგრაფიაში და პირველმა დაარსა პრაეკატორთა წრე—ერთი ერის მეორეზე ვადაცილებს საქმისა, რასაც

*) როგორც ამ წერილიდან სჩანს ქალებს უკეთ შესძლებია მღვდელ-მოქმედების ასრულება და კარგი იქნება, რომ მღვდლებათ ქალებს დააყენებდნენ, იმათ უფრო ვულ ახლილათ ვეტყვით ჩვენს აღსარებას. **ახლო-ამწყობი.**

დამტკიცებენ დეკანოზი ხახუტოვი, მისი ნამრველარი და ქრისტეს მიერ ქმანი მისნი რომელთაც მეტრეველი „დრევენე ვეგინე-ტსკი ეესტი“ გამოისტუმრეს... ესეც სამი.

1892 წელს მეტრეველი გადაიყვანეს ურბნისის სობორში გორის მარხისა, მაგრამ აქ სრული ბოიკოტით მიეგება საზოგადოება მრევლიც: არც წირვასედ, არც ეკლესიაში და არც სახლში არაინ უშვებდა, როგორც იუდას, გამცემს და ჯაშუშს. რაც მტკიცდება იმ ეპიზოდით, რომ, როდესაც მეტრეველს გადაეცვალა ქალიშვილი, არც ერთი იმის მრევლთაგანი არ დაესწრო ცხედრის განსვენებას და სულიერი მამა იძულებული შეიქნა თითონვე წამოეყენა თავისი მკვდარი მ მარტოს დაესაფლავებინა. არ გაუვლია ორ თვეს, რომ აქედანაც ამოპანურეს და „პურიშკვეჩის შვი ეესტი“ გამოაბეს. ეს ოთხი!..

1893 წელს პურიშკვეჩი-მეტრეველი გადავიდა თფილისის ბერძნების კატე-რანის ეკლესიაში, მაგრამ იქაურ მრევლს ერთი წელიწადიც არ შეუნახიათ პრე-ვოკატორი მოძღვარი და უკებ „ეესტის უფრი“ მოაბეს. ესეც ხუთი!..

1893 წლიდან 1897 წლამდე იწყობა მისი უფრო უკვლო ხეტიალი და იუდა-სავით აქა იქ წაწაწალი, სწორედ ამ დროს იყო, რომ მან გააფართოვა თავისი ჯა-შუშური ნიჭი და ცნობილ ვოსტორო-

ლის-ქალაქში ჩავალ ჩემ მოყვარე ხა-ლაშპრე გურგაძესთან და, თუ „რეკაცია“ წვეიდა გურიიდან, მერე ისეც დაებრუნ-დები მეთქი. შევახტი „მაშინას“ და მე-ორე დღეს თფილის ქალაქში ამოვიყვი თავი. ჩამოვხტი სტანციაში, გვიორეკე მტვერი, გვირეკვერტ ულვაშები და გა-მევედი. გაუდექი ერთ „ულიკას“ გვივარე კოტა და სალდათები და გოროდოვები შემხდენ და „სტოა“ დამიყვირეს.—ლო-ბესავით გაჩერებულეყვენ და არავის უშ-ვედდენ. რუსული ქე ვიკოდი და მეც დაუყვირე „სლუში“ ზაჩემ სტოი ია ხა-ლაშპრე იდომ“ მეთქი. ვინ გვიგონა, ბო-შო, შენი ხალაშპრე. მეცენ აქეთ იქიდან და დამიწყეს ჯიბაში ხელის ფთორი. ჯიბაში არ იქნება ხელის ჩაყვად, არ ვარავა, თუ ღმერთმა ინება და ქალი შე-ვირთე—მიზა არ ვარავა მეთქი, მარა ვინ დაგიჯერა?! ამოფუნენს ჯიბები, შემისე-შემომისევეს ხელი და მერე მეთხეს „სამ-ფორთი.“ ბედათ ბაშფორთი ქე მქონდა და მივეცი. სად მუშაობო? სად ვმუშაობ და კუნცხეთში ყანას ვფუნგიდი და ახლა ჩემ მაგიერ იქინე „რეკაცია“ მუშაობს და მე ხალაშპრესთან ჩამოვედი მეთქი. ავი რომ ეთქვი მტაცეს ხელი და გამო-ქანეს უჩისტკში, და შემაგდეს ერთს

ბნელ ოთახში, იმისთანა მყარლი ოთახი იყო, რომ ღორი დეხიჩრობოდა შიდ. არ გასულა ერთი საათი, რომ კიდომ მო-რეკეს სხეები და ოთახი თლათ გვიქვედა. გამიკვირდა რა ამბავი იყო და დავეითხე ერთს,—ვინც სამუშაოზე არაა იქერეო-ვაი, დედაე! რავა სამუშაო მოყვარესთან ჩამოვედი და რა უნდა ვიშუშავო აქანა ყანას ხომ ვერ მევიკიდებდი ზურგზე?—მეთქი? კოტა ხანს მერე დამიძახეს. მი-მიყვანეს პრისტავთან. შენი სახელიო, მეთხებ? გვიორვი მეთქი. * მამის სახელიო? „ონისიმე მეთქი! * მამაშენი „რევილიუ-ცია“ ხომ არ იყოვო? გამეცინა—„რევი-ლიუცია კი არა კივი ქადის ჭამამ და-არჩო მეთქი. მამა ჩემი არა და მე კი ვარ რევილიუცია მეთქი! * ამის გაგონებაზე წამოვარდა ვახლებული და იმისთანა მხეთქა თავში, რომ თვალები დამიბნე-ლდა. აბა ანას რავა მეფითმენდი და შე-ვხტი; მინდოდა შუაზე გავეგლიჯა დედა გავღეგლი, მარა მოვარდენ აქეთ იქი-დან გოროდოვები და იმდენი მირტყეს, რომ ძეალი რბილათ მომიქციეს. მირტ-ყამდენ და მიყვიროდენ: „აბა, შენი რე-ვილიუციაო! * კარგი სარხე შალივით, რომ მომთვლეს—ბარე სამი პალური მო-მარტყეს და გარეთ გამომაგდეს. „წაი

ხალაშპრესთან და ხეტიალს და ჩურჩუტს ნუ დაიწყებო“. რალს ვიზამდი ვაქაკი რომ არ ვყოფილიყავი ტირილს დევი-წყებდი, მარა რა მექნა? დავლუნე თავი და წვეიდი ხალაშპრესთან. ვუამბე ყვე-ლაფერი. ბევრი იცინა და მითხზა, აქა-ნა ძმბო ისეთი „რეკაცია“, რომ გარეთ ვეღარ გამოუსულიეროთ. გამიკვირდა,—ბი-ჭო „რეკაცია“ გურიიში დავტეი და ასე მალე რავა ამევიდა აქანა მეთქი. ამ ჩემ სიტყვებზე ხალაშპრე კილამ გასცა მუ-ცილზე იმდენი იცინა „რეკაცია“ ერთი კი არ არის, ახლა ყოლგან არისო. დიდ-ხანს ვილაპარაკეთ, ცის, ბრის მერე ვი-ვახშეთ და დავწვეით. ასე შუალამე იქ-ნებოდა, იმისთანა ტკიბილ სიხმარში ვი-ყავი, რომ ყოროფელი გაქირვება დამ-მიწყდა. უცებათ ისეთი მუშტი მომხდა გვერდში, რომ ვიფაქრე ავი „რეკაცია“ მეცა მეთქი. დავაქციტე თვალები და რას ვხედავ, თავზე პრისტავი, სალდათები და გოროდოვები მაღდანან, საწყალი ჩემი ხალაშპრე გოლქანავთ. „ესტავიკო! * დამიჯერა პრისტავმა. „ია სპიტ მეთქი— და დაენაზე თვალები“ „აკაკი სპიტ ესტა-ვიკო“ და მომარტყეს თოფის კონდაბი. „პოყოლუსტა პოდოყდი კი სიხმარი ვნა-ხე კონჩილ და პატომ ესტავიკ მეთქი“

გოგის მეოხებით ღუშეთში ბლაღოჩინობა გაიკრა—1897 წელს.

ეხლა ჩამოვთვალოთ მისი საქმენი საგმირონი 1897 წლიდან ჩვენ 1907 წლის უკანასკნელ ხანამდე ჩადენილი: ღუშეთში მისვლისთანავე მან დაიწყო პროვოკატორობა და ორი ერთმანეთის მოყვარული ერთი—სომეხი და ქართველი გადაიკლა ერთმანეთს და ერთი ალიაქოთი გამოიწვია სუფ-გუერქის დაწაში. ეს ექვსი;

შემდეგ დაარსა ქალების სამრევლო სკოლა, რომელიც ნამდვილ „ობრანნი ოტდელენიით“ გახდა და თვით ყანდარბთა შეფობა მიიღო (იხილეთ ზოილის ღ სხვათა წერილები სხვა და სხვა გაზეთებში —1897 წ. 1906 წლამდე). ყველაზედ მეტათ სასურადღებო ეპიზოდი ღუშეთის ქალთა საკოლის ცხოვრებიდან—ეს. ქ. პელოაგია სამკავლოვის მასწავლებლობის პერიოდი, (იმედია, რომ თვითონ ეს ქალბატონი დასწერს ამ ეპიზოდს). როდესაც ბლაღოჩინმა პირტაიამ (მგონი, არც ეს იტყვის უარს) მთელი გამოძიება მოახდინა და ვოსტროვოგმა მთელი საქმე ეგზარხოსის კანცელარიაიდან მოაპარინა, რომ ამისთანა სასარგებლო პირი, როგორც მეტრეველია, არ დაესაჯათ. ამით გათამამებულმა მეტრეველმა მიყო ხელი მასწავლებლებს და წელიწადში ორს ათხუთმედამდე მთავრობას ადგილიდან. ამ გვარათ მან დაღუპა მასწავლებლები: ანხა

ბურჯანაძე, (ქანდაკმებთან უწივლა და, მგონი, კიდევ დააქტერინა), ანასტასია ვილიაშვილი ზამთარში სიციეთი გამოაფიხა და ვოსტროვოგთან ათასგვარი ცილი დასწავა. დანიელ კეტიშვილი, ანანია კიხაძე და ბევრი სხვა, რომლის გვარებიც არ მახსოვს და იმედია თითონ ამოიღებენ ხმას.

ხანდამიშვილის შესახებ ერთს ვიტყვი, რომ სხვა და სხვა დანსვების წერით როცა ვერასფერს გახდა მეტრეველი, ცოლთან გაყრა მოუხდომა, შეადგინა პალაოგი ღ ხანდამიშვილის ცოლის მაგერი თვითონ მოაწერა ხელი, შემდეგი ამ გვარი შინაარსის „დანოსი“ დასცხო. რასაკვირველია, ვოსტროვოგსაც ეს უნდოდა და ხანდამიშვილი ცოლშვილით ქუჩაში დასტოვა, ამ ნაირი საქმე ჩაიდინა კიდევ ვილაცა პეტრიაშვილის შესახებაც და საცოდავ კაცს ცალი გაყარა-ქმრის უნებურათ. (იმედია თვითონ პეტრიაშვილი ამოიღებს ხმას და, როგორც ეს მოსწერა „ტალღას“, ისე ჩვენც მოგვაწოდის ცნობას). შარშან, როცა ხანდამიშვილმა გამოაშკარავა მეტრეველის, საგმირო საქმენი“ მეტრეველმა წინადადება მისცა ფსევდონიმის ნიღაბი მოეხსნა ღ ნათლათ სჩვენებოდა. რაც მან აუსრულა კიდევ, მაგრამ როგორ გამოიყენა ხანდამიშვილის გულუბრყვილობა? მისი კორესპოდენცია ღუშეთის გაიტიკის შესახებ, ხანდამიშვილის ფსევდონიმი ხელმო-

წერილი ჩაიტანა მზარის უფროსთან და ჩაახარა, რომ აი ეხლა კი ხელში ჩაიგედეთ იმ კორესპოდენციის დამწერი—ეს ხანდამიშვილი ბჰანებულა და ეხლა თქვენ იცითო. პოლიციას მეტი რა უნდოდა? დასცხეს ღებუშები და ყოველ კუთხეში ძებმა დაუწყეს ხანდამიშვილს და სამეგრელოში დაატუსაღეს, ამ გვარათ მეტრეველმა საამხანაგო სასამართლოც აიკლინა და ხანდამიშვილს სამი თვით ციხეში ამოაყოფია თავი. ნუ თუ ამას ჯამუშობა არ ქვიან?

ღუშეთის მოხელენი ლაღო დაფქვიანელო, დავით ხიხნოვი და სხვები ქანდაკმებთან დაბეზლა და ცოლშვილი აუწოკა. (ესენიც ხომ იტყვიან რასქეს)? მღველი ლაგენტი ქამკვეტაქმ დაბეზლა ექსარხოსთან ბლაღოჩინებმა როცა ხელი აიღეს ბლაღოჩინობაზე და მეტრეველი კი ისევ ვანაგრობდა, რომ ლაგენტი ქამკვეტაქმ ბლაღოჩინათ არ მცნობს და ჩემ მოწერილობებს ყურს არ უგდებს და არ ასრულებსო.

შვილი შვილის მამა—მღველი ნიკიფორე კანდელაკი ამ წელში კინალამ ულუქმა პუროთ დასტოვა ცოლშვილით ღღეში ოცდაათ, „დანოსსა“ გზაენიდა ეგზარხოსთან: კიდევ რაღენი სხვა. საღ მოვთვალო ყველაფერი? მე იმედი მაქვს, რომ ამის შესახებ ყველანი ხმას ამოიღებენ. ერთი კიდევ: მღველი კონსტან-

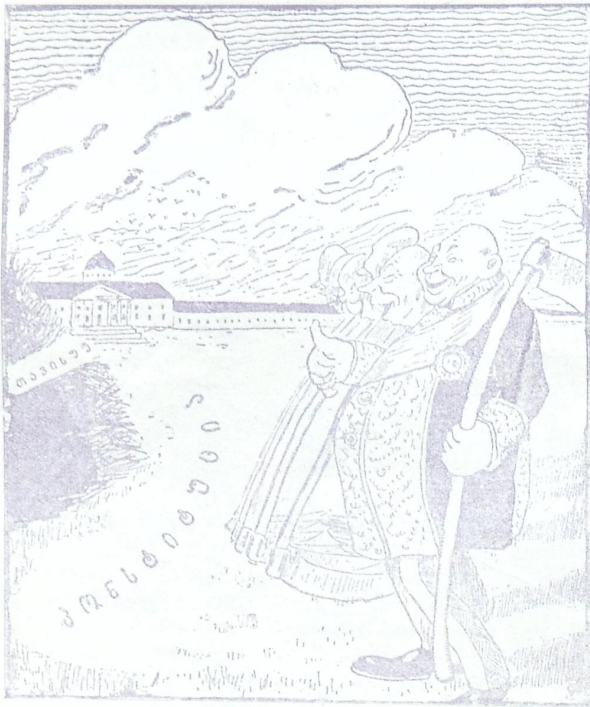
ღ კიღომ დაენაბე თვალები. „ვაზშიტო“—ღეიყვირა იმ ოჯახ დასაქცევმა. აგი კი ვეღარ მევიბინე. „რაგა კეტარი კი არ ვარ ზაჩემ ვაზშიტო?“ მე თვითონ ავღდგები მეთქი. ავღექი. ბაშუროთი :—გუშინ ხომ ნახე მეთქი, სკორეიო! რას ვიზამდი მივეცი. წყითხმა პრისტავმა და მითხრა ხალამპრეს საიღან იცნობო. ღღდავ, წაფხითი! რაგა საიღან ვიცნობ, ხალამპრე ჩემი ბოძაშვილია მეთქი. აბა შენც „ცოციე“ ყოვიღხარ და უნდა დაგიტიროთო. გამიკრეს ხელები და მე და ხალამპრე მიგაძქუნძულეს უჩასტკაში. იმ დაქეს შეეგავდეს საპყალიაში. მეორე ღღეს ხალამპრე ადრე წყითყანეს საცხა და მე პრისტავთან მიმიყვანეს. პრისტავმა კიღომ მიკთხა „ცოციე“ ხარ თუ არაო? ბიქო! „ცოციე“ ვარ აბა, „რექაციე“ ხომ არ ვიქნები მეთქი? ჩემი გულინა რეიზა იწუხებთ თვის ისევ უჩასტკაში გაღმოვსახლდები, საწანდი აქეთ დაეჩრები და მერე ქე წაღალ კუნცხითეში მეთქი. ვიეცინა. შენისთანა „ცოციები“ რომ იყვენ აველა რაღა გვიტიროსო! ღოუთხა გაროღოვის და უთხრა: „გეიყვანე! კაი, კაი, მიყოლე და გოუშვიო“. გამომიყვანეს ეზოში მომარტყეს გამიშვეს. „ვაი, ღღდა! თქვენ თუ ჩამოღით კუნცხითეში გიტო-

რებთ ყოფას მეთქი, მიგაძახე და ვიღუროთე. გამოვბტი ქუჩაში და გევიქეცი. ვიყანტალე ხან ერთ ქუჩაზე და ხან მეორეზე, არ ვიციდი საით წაფუტულიყავი. ბოლოს გამახსენდა, რომ ქარვასლაში ერთი მოყვარე კიღო მყავდა—ქრისტესია ცუქქაქე. ბეზმა ჩემის ბოძაშვილის ცოლის მასზლის მონათლულის ცოლის ძმის შვილი იყო. ქარვასლაში პრიკაიკათ იყო. გავსწეი მისკენ. მივედი ქარვასლასთან და გევიხედე და რა ღღეინახე: მოვლიჯინობენ ყაძახები. თვალები ისე ღღებრაწენ, რომ ცოფიანი ვგვრდებოდა კაცს. შუაში ორი ფაიტონი მოდიოდა. მომიახლოვდენ თუ არა, უტბათ რაცხამ იმისთანა მპრიგა, რომ ვიფიქრე ქარვასლა დამეცა თავზე მეთქი,—ერთ საყენზე კი შევბტი. თვალის დაყანკურება ვერ მოვიწაწარი, რომ მპრიგვეს მეორე, მესამე, მეოთხე, მეხუთე, შეიქნა ბრიგინ-ბრიგინი, გრიალ-გრიალი, ხათქახუთქი. გევიხედე ერთმა ყაძახმა ქნა ზიკუნტალი, სხვებმა ისე მოკურცხლეს, რომ სულ მიწას ეცხებოდენ. თვალები ღამიბენდლა, სეით გავტყუულიყავი არ ვიციდი. ყველა წვიღო-კვიღით მიბზოდა. ვიკადრე მეც და ვეკურცხლე, აქეთ გავბტი, იქით გავბტი და უტყვათ ერთ გაროღოვის ზე კაკალ გულზე შევბტი.

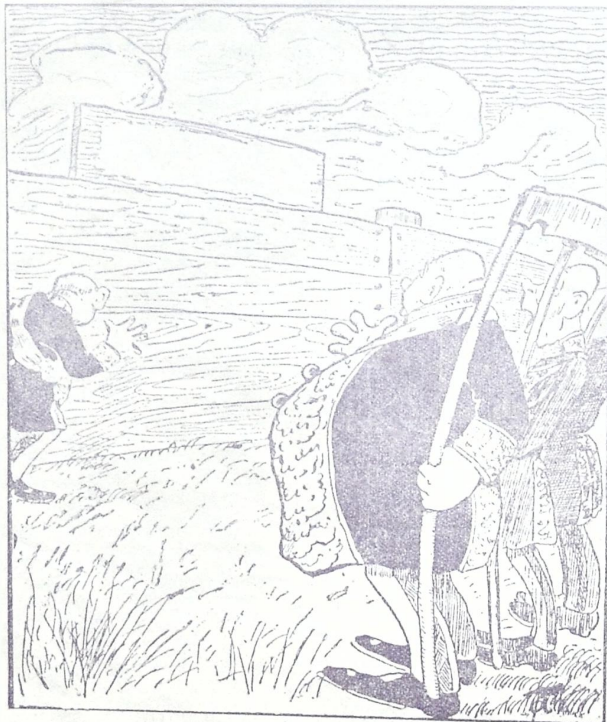
იმ უბედურს შიშით ისე ვამეტრებოდა თვალები და დაეფინა პირი რომ პირში, რომ შევბტომოდი ვერაფერს გეიგებდა. ექენით ორივემ კოტრაილი. დავაპირე წამოხტომა და გაქცევა მარა მტაცა ფეხში ხელი, მოვარღენ საღდათები და გაროღოვიები და ღამიშინეს ზოგმა ხიშტი, ზოგმა თოფის კანდახი. დამიბენდლა თვალები და წვეიქეცი. ვიფიქრე ახლა კი მოვკეტი, რაცხა „რექაციია“ ახლა პირ და პირ დამეტაკა მეთქი. როცა გონს მოვედი ხელ-ფეხ შეკრული ვიყავი და თავზე ღენერალო მიღდა. თვალები დამიბრაილა და დამიყვირა: „პო-ღვეცი! ღდროლისტი! ისპროპრიატორო“ „ზაჩემ ღენგი ვზილო“. მე ღდროლისტი არ ვარ „ცოციე“ ვარ, ღენგი და რუბლია ესტ მეთქი, ვუთხარი. „გროპოო, ჩამოგახარობო, ზაჩემ ბომბი ბრისილო“. ვინ იყო შენი ამხანაგები საღ არის ფულებიო? ვერ გევიგე რას მელაპარაკებოდა: მე ქრისტესიასან მივიღიდი ქარვასლაში, რაცხამ ბრიგე და გევიქეცი მეთქი. „ია ტებე პოკაიო!“—დამიყვირა და წვეიდა. გამიკრეს მაგრათ ხელ-ფეხი და წამათორიეს ციხეში. ჯერაც არ ვიცი მე უბედურმა რა ამბავი იყო და რა მოხდა, ქე ვარ ახლა ციხეში. ჩემი ცოღვა მის კისერში ვინც ის ფულედი წვილო.

მურთუზ-ოღლი.

1

2

ტინე კავკასიე შარშან პოლიციაში დააბეზლა, რომ დუშეთის „ზოსსეზე“ მარსელიეზას მიიმღეროდაო. მისი მოხუცებული მამა—მოსე კავკასიე ციხეში ჩაასმევინა და იქაც არ უსვენებდა და აბეზლებდა, რომ მღვდელი მარზხვასა. სკამსო და თვითონ კი?.. თვითონ 1905 წელს ფერიცვალეზა დღეს (6 აგვისტოს) ქათმის ჩიხირთმას „პეროენით“ მიირთმევდა... მოწმები? მიშა მანდენოვი, ლაღო კორინთელი და ბეერიცხვა... კიდევ ვსთქვა რამე? მაგარამ არა ღირს! თვითონ საზოგადოებდა და „ისარიც“ ამოიღებენ მამზე ხმას და გულახდილათ იტყვიან, რომ ბ. „ციხის მერცხალი“ და „ერთი მედიატორეთავანიც“, სწორეთ ნამდილო ჯაშუშს აფარებენ ხელს და მის დასაცველოთ ხანდამიშვილზე ილაშქრებენ ათასგვარ კორიკანობით.

ამ მიზეზებით ჩვენი მხრით ვაცხადებთ დუშეთის ბლაღოჩინ მღვდელს ახლათ გამომქვარ დეკანოზს, დომიტრი მეტრეველს, რომელმაც დეკანოზობა მიიღო ამხანაგ ინხანისაგან, რომელმაც „ღრის“ ერთ ერთ ნომერში დაბეჭდა მეტრეველის წინააღმდეგ წერილი, სადაც საიქიოდან მეტრეველს დეკანოზობას ულოცავდნენ (ჯერ არ მივიღო) და ეს კორესპოდენცია მეტრეველმა რუსულათ სთარგმნა და ფეზარხის წარუდგინა და მართლოც დეკანოზთა გამოცხვა, დიას! ამ მეტრეველს ვაცხადებთ ჯაშუშთ, პრავეკატორათ, იუდათ, ვამეცემათ, ვაიძვერათ და სხვა...

საბუთი?!

საბუთი? 1905 წლის 31 მაისის სრულიათ საქართველოს სამღვდლოეზის სავეზარხო კრება, სადაც თვით სამღვდლოეზამ მეტრეველი სავჯაროთ ჯაშუშთ აღიარა და ჯაშუშების პირველ № მოაქცია და ოთხჯერ გაიმეორა მისი ვგარი. და 1905 წ. 1 ივლისის სამღვდლოეზის კრება, საცა მეტრეველი ჯაშუშობისთვის კრებიდან გააძვეეს!...

ბლაღოჩინი.

რედ. გამომცემელი კ. ვენეცკი.

განცხადება

ახალი ელექტრომეჭვადვი სტამბა

ამხ. სორაპანი

ღებულობს ყოველგვარ სასტამბო საქმეებს დაკლებულ ფასებში.

სტამბა მოთავსებულია მადათოვის კუნძულზე ქ. მუხრანსკის სახლში № 1.